

უნივერსიტეტი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაზაზე

№5 (48) 2015

ყოველწლიური სამეცნიერო ფორუმი თსუ-ში ფორუმი თსუ პროფესორებისა და სტუდენტების გამარჯვებული კვლევითი თეზისი წარმოაღვინეს

23-24 აპრილს, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ივანე ჯავახიშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ყოველწლიური სამეცნიერო ფორუმი გაიმართა. ორდღიანი სამეცნიერო ფორუმზე შედიოდა საფაკულტეტო კომისიების და საფაკულტეტო საბჭოების მიერ შერჩეული საუკეთესო მოხსენებები წაკითხვის ავტორებმა – თსუ პროფესორებმა, ემერიტუსებმა, მეცნიერ-თანამშრომლებმა და სტუდენტებმა. ფორუმის წარმართვის მონაწილეებისა და გამარჯვებული თეზისების ნუსხა საკმაოდ საინტერესოა. კერძოდ, ფორუმის მონაწილეთა შორის არიან:

ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტიდან ლექტორანტი: ეხტანგ ჭარბია, ირაკლი ლონიძე, თბილისის უნივერსიტეტიდან: „ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსზე გემოქმედი ფაქტორების ანალიზი“, ბაკალავრები შორის მეთხუთსი კურსის ბაკალავრი თამარ ბარბაქაძე მოხსენებთ: „პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები და საწარმოთა ეკონომიკური მდგრადობა“.

ფუსგ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტიდან ლექტორანტი გიორგი ბურჯანაძე მოხსენებთ: „პიპოკამში კრეატინინის აქტივობის ცვლილება ბუნებრივი ცირკული რიტმის დაბრუნების პირობებში“ და ბაკალავრების სტუდენტი ლაშა ბარბაქაძე მოხსენებთ: „ფურთხის მკვრივების ლოგარითმული საშუალოების წერტილოვანი კრებადობის შესახებ“.

იურიდიული ფაკულტეტიდან ლექტორანტი

გიორგი ამირანაშვილი მოხსენებთ: „მზის ანაბლურების მოთხოვნა მესამე პარისაგან (საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 832-ე მუხლის ანალიზი)“. მაგისტრანტი სიმონ გაკაშვილი მოხსენებთ: „საჯარო რეესტრის მონაცემების სისწორისა და სისრულის პრემიუმის - დემოკრატიული კანონმდებლობა თუ საკანონმდებლო ხარვეზი“. ბაკალავრების სტუდენტი თორნიკე ნემსწერიძე მოხსენებთ: „თანაბარი ზომის საარჩევნო ოქტები, როგორც ხმის მიცემის თანასწორუფლებიანობის ერთ-ერთი საფუძველი – არსებული რეალობა და პერსპექტივები საქართველოში“.

მედიცინის ფაკულტეტიდან ლექტორანტი: მარინე ქარჩავა მოხსენებთ: „ინტერლექინი

ბაზრკულა 82-2 82

თსუ და სტუდენტების სამეცნიერო წარმატებების კვალდაკვალ

თსუ მეცნიერების მიერ საქართველოს სამეცნიერო კვლევით კონკურსებში წარმატება უნივერსიტეტში უკვე თითქმის საბუნებრივიაა. ყოველწლიურად თსუ ყველა ქართულ კვლევით ცენტრზე მეტ სამეცნიერო პროექტს იგებს და ახორციელებს. ამჯერად ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერების მიერ წარდგენილი პროექტებმა მორიგ კონკურსში მობილურ წარმატება.

82-3

თსუ მეცნიერების სიახლეებს ახლავს მეცნიერული გახიზნვით

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ურნალის „თსუ მეცნიერება“ ახლავს მეცნიერული კვლევის და სიახლეებს სტუდენტების მიერ წარდგენილი პროექტების პრეზენტაცია გაიმართა. ღონისძიებას თსუ რექტორი, აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპავა, მეცნიერები, სტუდენტები დაესწრნენ.

თსუ რექტორის ვლადიმერ პაპავას განცხადებით, „უნივერსიტეტისთვის სამეცნიერო საქმიანობას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. ჩვენ ვცდილობთ ყველანაირად ხელი შევეწყვიტოთ ამ საქმეს. რამდენიმე წელია გამოდის ორენოვანი ურნალი „თსუ მეცნიერება“, ამჯერად კი შეიქმნა ვებგვერდი, რომელიც ფართო მასშტაბის ხელმძღვანელს გახდის ურნალში გამოქვეყნებულ სტატიებს. შესაძლებელი გახდება გამოქვეყნებული სტატიის გარშემო დისკუსიის გამართვა. ამასთან, ურნალის ვებგვერდზე შესაძლებელი გახდება ჩვენი მეცნიერების სხვადასხვა მიღწევების ასახვა.“

„ურნალის ვებგვერდი გააფართოვებს სამეცნიერო დისკუსიების არეალს. ინტერ-

ბაზრკულა 82-3 82

14 აპრილს რექტორის სტაჟინის მფლობელი გამოვლინდა

რექტორის სტაჟინა პუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტს ანა სიმონიშვილს დაენიშნა. სტაჟინა, თსუ რექტორის, აკადემიკოს ვლადიმერ პაპავას ინიციატივით, 2013/14 სასწავლო წლიდან მაღალი აკადემიური მოსწრების ბაკალავრიატის სტუდენტს ენიშნება. მას სპეციალური კომისია არჩევს. სტუდენტი რექტორის ხელდასმული ერთი სემესტრის განმავლობაში ყოველთვიურ სტაჟინის მიიღებს.

82-2

საქართველოს ეკონომიკა – რეფორმები და უსაფრთხოება

„ფიქრი იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა ყოფილიყო საქართველოს ეკონომიკა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის არაღირსი შემდეგ, მეოცე საუკუნის 80-იანი წლების მიწურულიდან დაიწყო. როგორც მთელი სამოვალდებობის, ისე ქართველი ეკონომისტებისთვის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის იდეა განსაკუთრებით 1989 წლის აპრილის ცნობილმა მოვლენებმა გახადა აქტუალური. ამ პერიოდში საქართველოს ეკონომიკური დამოუკიდებლობის არაერთი კონცეფცია შეიქმნა, რომელთა შორის უნდა გამოიყოს რუსთაველის სამოვალდებობისა და ახალგაზრდა მეცნიერთა ასოციაციის უკიდურესი მომხრეობის დოკუმენტი. ისიც საყურადღებოა, რომ მსგავსი ხასიათის დოკუმენტი საქართველოს კომუნისტური პარტიის სახელი-

თაც კი იქნა მიღებული, თუმცა ის, ამ გაიის ხსენებული დოკუმენტისგან იმით განსხვავდებოდა, რომ ნაკლებად თამამი იდეების შემცველი იყო. საქართველოს ეკონომიკური დამოუკიდებლობის კონცეფციებზე მუშაობა ქართველ ეკონომისტთა ცოდნის არეალის გაფართოებაზე უდიდესი ზეგავლენა იქონია, რადგანაც მათ არა უბრალოდ უნდა დაეწყოთ დამოუკიდებელი საქართველოს ეკონომიკაზე ფიქრი, არამედ ამ დამოუკიდებლობის საფუძვლად საბჭოთა კავშირისთვის განსხვავებული გაიის ეკონომიკურ მოდელი – საბაზრო ეკონომიკა უნდა გაეთავსებინათ.“ – ასე იწყებს თავის წიგნს „საქართველოს ეკონომიკა, რეფორმები და უსაფრთხოება“ თსუ რექტორი, აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპავა.

ბაზრკულა 82-2 82

სტუდენტური პროექტი „თაობა L“ დაიწყო

პროექტის იდეა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტს ეკუთვნის და მას უნივერსიტეტი და გამოქვეყნდა „პალიგრაფი L“ ერთობლივად ახორციელებენ. პროექტის მიზანია ახალგაზრდების წიგნიერების ხელშეწყობა და კონკურსის ფორმით სტუდენტებისთვის მეტი მხატვრული ლიტერატურის შეთავაზება.

82-4

ინტერვიუ სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორთან, ლექტორ ალან სვილერთან

„ჩვენ დაგეგმილი გვაქვს ისე დავაგრძელოთ ხალხი, რომ მომავალში მათ დამოუკიდებლად შეეძლოთ საერთაშორისოდ აკრედიტირებული პროგრამების შეთავაზება მსურველებისთვის“

2015 წლიდან სტუდენტებს ეძლევათ შესაძლებლობა მიიღონ ამერიკული განათლება და ამერიკული დიპლომა საქართველოში. სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან პარტნიორობით, ათასწლეულის გამოწვევის ფონდი საქართველოს უმაღლესი კომპონენტის ფარგლებში, სტუდენტებს სთავაზობს მაღალი ხარისხის, საერთაშორისო აკრედიტაციის მქონე საბაკალავრო პროგრამების საინტერესო და გექნოლოგიურ დარგებში.

გთავაზობთ ინტერვიუს სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორთან, ენერ-

გეტიკის კვლევებისა და გარემოს დაცვის ცენტრის დირექტორთან, მეცნიერებათა ლექტორ, ალან სვილერთან.

– ბატონო ალან, საქართველოს სტუდენტებს მიეცათ უნიკალური შანსი წლებიანელი წლიდან სან დიეგოს უნივერსიტეტის ლექტორების მსმენელები გახდნენ და ქართულ დიპლომატიკაში ერთად სან დიეგოს უნივერსიტეტის დიპლომატიკაში გარდა რითაც სან-დიეგოს უნივერსიტეტის განათლება გამოიჩინო?

ყველაზე მნიშვნელოვანი რასაც ამ პროგრამის მეშვეობით სტუდენტები შეიძენენ საერთაშორისო დონეზე აღიარებული აშშ-ში ერთ-ერთი

კონკურსი „შექმენი შენი სლოგანი“

თსუ სკოლის მოსწავლეებს მორიგ
საინტერესო ინიციატივას სთავაზობს

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საბავშვო უნივერსიტეტი, ამჟამად უნივერსიტეტის მუსგ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის მიმართულებით არსებული ეკო-კლუბი და ქალაქ ხაშურის გალაკტიონ გიბიძის სახელობის მე-8 საჯარო სკოლის მოსწავლეთა საინიციატივო ჯგუფი გთავაზობთ კონკურსს: „შექმენი შენი სლოგანი“.

82-4

ოსტრალიის კონფერენცია და სტუდენტების სამეცნიერო წარმატებების კვალი

პირველი გვერდი

შოთა რუსთაველის ეროვნულ სამეცნიერო ფონდში უცხოეთში მოღვაწე თანამემამულეთა მონაწილეობით ერთობლივი კვლევებისათვის 2014 წლის სახელმწიფო გრანტების კონკურსში მონაწილეობდა 38 საერთოექსპერტის განაცხადი. განაცხადები ორ ეტაპად შეფასდა. გამარჯვებული 12 პროექტიდან 7 პროექტი ოსტრალიის მიერ არის წარდგენილი.

კონკურსის მიზანია, სამღვარვართის სამეცნიერო ცენტრებში მომუშავე წარმატებულ თანამემამულეებთან საქართველოს სამეცნიერო კვლევების მჭიდრო პროფესიული ურთიერთობის ხელშეწყობა. საგრანტო დაფინანსება დაეხმარება საქართველოში მომუშავე მეცნიერებს, უკეთ გაეცნოს მსოფლიოს წამყვან ქვეყნებში არსებულ სამეცნიერო სიახლეებს და აითვისონ თანამედროვე კვლევითი ტექნოლოგიები; უცხოეთში სამეცნიერო დასახლების წარმომადგენლებს კი საშუალება მისცემს, მუდმივად საქმიანი კონტაქტი შექმნათ სამშობლოსთან და თავისი ცოდნა-გამოცდილება მოახმარონ საქართველოში მეცნიერების ღონისძიებებს.

ოსტრალიის უნივერსიტეტის მიერ ოსტრალიის სამეცნიერო ფონდის მიერ 2014 წელს გამოცხადებულ გამოცხადებითი კვლევებისათვის სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების კონკურსშიც კონკურსში დაარეგისტრირებული 213 პროექტის 81 პროექტი ოსტრალიის მიერ იყო წარდგენილი. დამოუკიდებელმა ექსპერტებმა 35 გამარჯვებული პროექტი გამოავლინეს. მათ შორის, 10 პროექტი ოსტრალიის მიერ იყო წარდგენილი. გამოცხადებითი კვლევებისათვის სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების კონკურსის მიზანია, ხელი შეუწყოს გამოცხადებითი და ტექნოლოგიური ხსიათის სამეცნიერო კვლევების

შემდგომ განვითარებას, საერთაშორისო ან ადგილობრივ ბაზარზე მოთხოვნიდა მაღალტექნოლოგიური ინოვაციური პროდუქტების შექმნას. კვლევებს შედეგად უნდა მოჰყვეს ახალი, გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის, მასალების, სამკურნალო საშუალების, მოწყობილობის, კონსტრუქციის და ა.შ. შექმნა სამრეწველო ნიმუშის, პროტოტიპის სახით და შესაბამისი ტექნოლოგიის შემუშავება-სრულყოფა. კონკურსის ორიენტირებული კომერციულად ღირებული პროექტების შექმნაზე, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყანაში მიმდინარე სამეცნიერო კვლევებით კომერციული სექტორის დაინტერესებას, სამეცნიერო და ბიზნეს-წრეების დაახლოებას და ქვეყნის ეკონომიკურ წინსვლას.

თუმცა ეს 2014 წლის კონკურსებში წარმატების იშვიათი მაგალითები არაა. ევროკომისიის მიერ დაფინანსებული ერასმუს მუნდუსის HERMES-ის საგრანტო კონკურსში, რომლის კონსორციუმში 14 უნივერსიტეტიც გაერთიანებულია, ოსტრალიის სტუდენტები და აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლები ღიადობენ.

2014 წლის ოქტომბერში გაიმართდა ერასმუს მუნდუსის HERMES-ის სტაჟირების მოსაზრებლად 436 საკონკურსო განაცხადი (საქართველოდან ჯამში 231 განაცხადი, მათ შორის ოსტრალიიდან 148) დარეგისტრირდა. პროექტის შესარჩევმა კომისიამ კონკურსის შედეგად 116 გამარჯვებული გამოავლინა. მათ შორის 42 საქართველოს მოქალაქე, მათგან 33 კი ოსტრალიის სტუდენტი და აკადემიური პერსონალია. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტიურის 29 სტუდენტს და აკადემიური პერსონალის 4 წარმომადგენელს ევროკომისიის დაფინანსებითი გრანტები მიანიჭდა.

საქართველოს ეკონომიკა – რეფორმები და უსაფრთხოება

პირველი გვერდი

წინასწარმეტყველება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 15 აპრილს გაიმართა. გამოცხადებითი კვლევის შედეგად უნივერსიტეტში გასული სასწავლებელი საშუალება გასულია სასწავლებელი საშუალება თვითონ მიადგინოს დამოუკიდებელი საქართველოს ეკონომიკის ისტორიის, გაიხსენოს ბევრი საინტერესო ფაქტი და მოვლენა, ახლებურად დაინახოს იგი – ავტორის პრეზენტაციის, კონკურსის დასკვნები.

როგორ ჩაგარდა ქართული „მეცნიერული თეზაუსი“ პოლიტიკის ცენტრის, რა გეგმები მოხდა 90-იანი წლების მიწურულს რუსეთის დიქციონარის საქართველოზე; რას გულისხმობდა ლემუე ბალკონოვიჩისა და არაეკონომიკის არაეკონომიკური პოლიტიკა; რა როლი ითამაშა საქართველოს სახელმწიფო ფონდმა რეკონსტრუქციული საქართველოს ეკონომიკის

რეფორმირებაში? – მოახდინეთ შედეგის მიხედვითი პასუხები ამ კითხვებზე ადამიანისგან, რომელიც ხშირად უშუალოდ იყო ჩართული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, გაიანალიზოთ ისინი დღევანდელი გადასახედიდან.

თუმცა ისტორია გრძელდება და წინიც მას მიჰყვება: პოსტსოციალისტური საქართველოში განხორციელებული ეკონომიკური რეფორმების ლაღისგური ხსიათ; საერთაშორისო სახელმწიფო ფონდისა და მსოფლიო ბანკის „გარდისფერი“ შეცდომები; საღარბის პრობლემა და მისი დაძვრის „გარდისფერი“ გამოცდილება; გლობალური ეკონომიკური კრიზისი და ომის შემდგომი საქართველოს ეკონომიკური პრობლემები; პოსტსოციალისტური საქართველოსა და რუსეთის შორის ეკონომიკური ურთიერთობების დინამიკა; „პოსტსოციალისტური“ საქართველოს

ნანსებით 2015-2016 სასწავლო წელს HERMES-ის პროექტი დაუნიშნავს ყოველთვიურ სტაჟირების და დაუფინანსებს ორმხრივი საერთაშორისო მგზავრობისა და დაზვერვის ხარჯებს.

გასულ თვეში ოსტრალიის მიერ 2014 წლის დეკემბერში გამოცხადებულ დოქტორანტიურის საგრანტო პროგრამების საგრანტო კონკურსის გამარჯვებულებთანაც კონკურსის შედეგად შოთა რუსთაველის ეროვნულ სამეცნიერო ფონდში 376 საკონკურსო განაცხადი (ოსტრალიიდან 150 განაცხადი) დარეგისტრირდა. დამოუკიდებელმა ექსპერტებმა კონკურსის შედეგად 87 გამარჯვებული პროექტი გამოავლინეს. აქედან ნახევარზე მეტი – 45 პროექტი ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორანტიურის საგრანტო პროგრამის მიერ არის წარდგენილი. აღნიშნულია ისიც, რომ გამარჯვებული პროექტების ქულების მიხედვით რანჟირებულ სიაში რეგისტრირებული პირველი ათეულში 7 პროექტი ოსტრალიის უნივერსიტეტის პროექტებია. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 45 დოქტორანტიურის საგრანტო პროგრამის მიერ წარდგენილი პროექტების შორის ოსტრალიის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი დაუნიშნავს სტაჟირების, დაუფინანსებს სადოქტორო კვლევისთვის საჭირო ხარჯებს, სამღვარვართო სტაჟირებას ან კონფერენციაზე გამგზავრებას და მონაწილეობას. შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ დოქტორანტიურის საგრანტო პროგრამის მიერ 2013 წელს გამოცხადდა. ამ წელსაც ოსტრალიის მიერ – გამარჯვებული 135 პროექტს შორის 60 პროექტი ოსტრალიის უნივერსიტეტის მიერ იყო წარდგენილი.

ეკონომიკური განვითარების ძირითადი გამოწვევები; პოსტსოციალისტური საქართველოს ეკონომიკური განვითარების ვეტიკორის შესახებ; ნეკროლოგიისა და ეკონომიკის მომხრეების არსი – ასეთია იმ თემების ჩამონათვალი, რომელზეც ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ოსტრალიის უნივერსიტეტში დადიან ვარს.

წინასწარმეტყველება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 15 აპრილს გაიმართა. გამოცხადებითი კვლევის შედეგად უნივერსიტეტში გასული სასწავლებელი საშუალება გასულია სასწავლებელი საშუალება თვითონ მიადგინოს დამოუკიდებელი საქართველოს ეკონომიკის ისტორიის, გაიხსენოს ბევრი საინტერესო ფაქტი და მოვლენა, ახლებურად დაინახოს იგი – ავტორის პრეზენტაციის, კონკურსის დასკვნები.

აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძის საიუბილეო საღამო ოსტრალიის უნივერსიტეტში

16 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ცნობილი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო აკადემიის საპატიო პრეზიდენტის, ოსტრალიის უნივერსიტეტის მრჩეველის, აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძის 85 წლისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამო გაიმართა.

თამაზ გამყრელიძის მეცნიერული დედალი ქართველი მკითხველისთვის კარგად არის ცნობილი. საზოგადოებას მხოლოდ რამდენიმე დედალს შეეახსენებთ მისი ბიოგრაფიიდან: თამაზ გამყრელიძე იკვლევს აღმოსავლეთმცოდნეობისა და თეორიული ენათმეცნიერების, ძველი აღმოსავლური ენების, ინდოევროპული, სემიტური და ქართველური ენების სტრუქტურისა და თეორიის საკითხებს. მან გადაჭრა ხეთური ენის ინდოევროპულ ენებთან მიმართების სადავო საკითხი. ხეთოლოგიურ ნაშრომთაგან მნიშვნელოვანია აგრეთვე გამოკვლევები ხეთური სილისებ-

რი დამწერლობის წარმოშობისა და ხეთური კონსონანტიზმის ინდოევროპულ კონსონანტიზმთან მიმართების შესახებ. ქართველოლოგიურ ნაშრომებში აღდგენილია საერთო ქართველური ენობრივი სისტემის ძირითადი სტრუქტურული მოდელები. თამაზ გამყრელიძის ნაშრომები გამოცემულია არაერთ ენაზე; იგი ათეულზე მეტი საერთაშორისო ორგანიზაციის, ასოციაციისა და ჯგუფის წევრია.

ლონისძიებს ოსტრალიის, აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპაევი, საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო აკადემიის პრეზიდენტი გიორგი კვიციანი, ოსტრალიის საბჭოს წევრები, საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო აკადემიის წევრები, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორები და სტუდენტები დაესწრნენ.

საღამომე ნაჩვენები იყო დოქტორის ფილმი – „თამაზ გამყრელიძე – მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, მოღვაწეობის ნაცნობი და უცნობი მხარეები“ (ავტორი: ნინო კაკულია), ასევე გაიმართა უნივერსიტეტის სტაჟირების მიერ გამოცემული წიგნი – „თამაზ გამყრელიძე – რჩეული წერილები და გამოსვლები“ პრეზენტაცია.

ინტერვიუს სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორთან, დოქტორ კლან სვილერთან

პირველი გვერდი

საუკეთესო უნივერსიტეტის დიპლომა. იმ ახალგაზრდებს, რომლებიც ჩვენს პროგრამებს გაივლიან საშუალება მიეცემათ უპირატესობა იქონიონ სამსახურის მოძიების თვალსაზრისით, განსაკუთრებით გენიკური მეცნიერების, ინჟინერიის განხრით. რა თქმა უნდა, მათ შეუძლიათ ჩააბარონ საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში, მაგრამ ჩვენი პროგრამის ფარგლებში სტუდენტებს საშუალება ექნებათ ისარგებლონ სან დიეგოს უნივერსიტეტის სტანდარტების შესაბამისი ტექნოლოგიების, ლაბორატორიები შესაძლებლობებით. აღნიშნულია ისიც, ინსტრუქციებს მსოფლიოში საუკეთესო პროფესორებისგან, ცნობილი ექსპერტებისგან მიიღებენ, გარდა ამისა შესაძლებლობა ექნებათ ჩამოვიდნენ სან დიეგოში და გააგარონ ერთი სემესტრი ან ერთი წელი იქაურ უნივერსიტეტში.

– ივნებთ თუ არა ქართველი სტუდენტების ლექტორებს შორის თქვენ?

– დიახ, როგორ არა. ამ ბაზრულად გვექნება ვორქშოპი პარტნიორი უმაღლესი სასწავლებლებისთვის. მათ შორის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისთვის. ინგლისური ვორქშოპი უმაღლესი სასწავლებლებისთვის წარმომადგენელთა ვიზიტისას, სამი დღის განმავლობაში სემინარებსა და ლექციებს ნაწილ ტექნოლოგიების, გარემოს დაცვის საკითხებზე, ამ პერიოდში მოყოლებული, ჩვენ ვიმუშავებთ იმაზე, რომ გავარკვიოთ, თუ კერძოდ რა საკითხებზე და სფეროებშია ჩვენი თანამშრომლობა შესაძლებელი. იმედი გვაქვს, რომ შეეძლებათ ახალ კვლევით პროგრამებს, რომელიც სარგებლობას მოუტანს საქართველოსა და სან დიეგოსს. საქმე ეხება ჩვენს პროგრამაში მონაწილე სტუდენტების კვლევაში ჩართვის შესაძლებლობას, რისი საშუალებაც, ჩვენგან განსხვავებით, უმაღლესი სასწავლებლების უმეტესობაში არ არსებობს.

– თუ შეიძლება ითქვას თქვენთვის შეიძლება დაინტერესებულიყოთ კავკასიის რეგიონში ქართველი მეცნიერებთან თანამშრომლობით? მაგალითად გვქვს პრეზენცია, რომ ჩვენ აღმოსავლეთის და დასავლეთის რეგიონებში უნივერსიტეტის ენერგოლოგების ნაწილი ვართ.

– ძალიან დიდი იმედი გვაქვს, რომ ქართველი და ამერიკელი მეცნიერების ერთობლივი კვლევების შესაძლებლობა იქნება, რადგან ერთობლივ ინტერესთა დიდი სფერო გვაქვს. პროფესორთა ნაწილი საქართველოდან უკვე ჩამოვიდა სან დიეგოში და ერთმანეთს ვეცნობით. ენერგოლოგების და გრანტების ფუნქციის გარდა თქვენ კიდევ ბევრი სხვა ფუნქცია და პოტენციალი გვაქვს. მათ შორის არის ქარის და მზის ენერჯებიც, როგორც ვიცო ამ საკითხზე ქართველი მეცნიერების მიერ ძალზე საინტერესო სამუშაოები არის ჩატარებული. მათ განსახორციელებლად, იმისათვის, რომ ისინი უფრო თანამედროვე და უფექტიანი გახდნენ, ამ საკითხზე მომუშავე საეცნოლოგურ დაგრენინგებულ მეცნიერ-ინჟინერთა გუნდია საჭირო, რაც ჩვენი მონაწილეობით განხორციელდება.

– თქვენ ამ დღეებში გამართეთ საჯარო ლექცია იხეთ მნიშვნელოვან საკითხზე, როგორცაა: „ენერჯეტიკა, კლიმატის ცვლილება და უსაფრთხოება“.

რობობა 21-ე საუკუნეში: რამდენად მნიშვნელოვანია ასეთ თემების გააზრება ისეთი პაგარა ქვეყნისთვის, როგორც საქართველო?

– მნიშვნელობა არა აქვს რამდენად მცირეა ქვეყანა. შესაძლოა საქართველო პაგარა ქვეყანაა, მაგრამ მას მსოფლიო თვალსაზრისით სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს. იქიდან გამომდინარე, რომ აქვს საგრანტო დროფონის ფუნქცია თუნდაც ბუნებრივი გამსაღვინის, ნავთობ-საღვინის მხრივ. საქართველოს აქვს ბუნებრივი ენერჯები, მზის და ქარის ენერჯია და, შესაბამისად, პოტენციური გახდეს ენერჯოლოგების თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი. ასე რომ, პირდაპირი კავშირი არსებობს ენერჯისა და ახალ ტექნოლოგიებს შორის. ფაქტია, რომ კლიმატის ცვლილება გაუქმნის მოხდენს მთელს მსოფლიოზე და მათ შორის საქართველოზეც. ეს ცვლილებები გარკვეულწილად უკავშირდება ენერჯოლოგიაში ცვლილებების საკითხებს.

სან-დიეგოს უნივერსიტეტი სტუდენტებს ძირითადად გენიკურ მეცნიერებებს სთავაზობს. საქართველოში დღემდე ყველაზე მოთხოვნილი პროფესიონალი მინერალოგიური პროფესორი რჩება – იურისპრუდენცია, ეკონომიკა, საერთაშორისო ურთიერთობები. ხშირად იმიჯომ, რომ ბუსკი მეცნიერებები ახალგაზრდებს ამნიშობს. რას ევყოფით მომიხედოთ სტუდენტებს ამის თაობაზე?

პუმანიგარული მეცნიერების პოპულარობა შესაძლოა მომავალში წარმატებული იყოს, რადგან ვერც ერთი ქვეყანა ვერ განვითარდება მესამე-მისი სამეცნიერო და ტექნოლოგიური ბაზისის გარეშე. ნებისმიერ ინდუსტრიულ საზოგადოებას ევროპასა და ამიას, ჩრდილოეთ ამერიკაში აქვს ძალზე ძლიერი სამეცნიერო კომპონენტი გენიკურ მეცნიერებებში. ბიზნესი და ეკონომიკა არ გვექნება თუ არ გავქვს ინდუსტრია, ტექნოლოგიური ბაზისი.

სან დიეგოს უნივერსიტეტი საკმაოდ ინტერნაციონალური უნივერსიტეტია. საკმაოდ მჭიდრო ურთიერთობა გვაქვს ჩვენს პარტნიორებთან და ვმუშაობთ. ეს პირველი შემთხვევაა, როდესაც ჩვენი წარმომადგენლები უშუალოდ ადგილზე აგარენენ ლექციებს. ჩვენ დაავიწყდა გვაქვს ისე დაავიწყდით ხალხი, რომ 9-10 წლის შემდეგ, მათ იგივენიარად შეეძლოთ საერთაშორისოდ აკრედიტებული პროგრამების შეთავაზება მსურველებისთვის, როგორცაა ჩვენ ვთავაზობთ.

შეიძლება ითქვას, რომ კომპიუტერული ინჟინერია, კომპიუტერული მეცნიერებები უნივერსალურია და მნიშვნელობა არა აქვს, საქართველოში ხარ თუ კალიფორნიაში. მაგრამ ამავე დროს თითოეული კულტურა უნივერსალურია. ასე რომ, ჩვენ თქვენაგან უნდა ვისწავლოთ, თუ რა არის აქ მასალები და რისი კეთება შეუძლია ხალხს. ჩვენთვის თავის მხრივ გარკვეული შენაძენი იქნება ის, რომ ჩვენი სტუდენტები, ჩვენი ფაკულტეტის წარმომადგენლები ჩამოვლენ. ჩვენც ძალიან ბევრ ახალ ვისწავლით რეგიონსა და გარემოზე მოგადად. დღეს განათლება გლობალურია. ადამიანი ვერ ჩათვლება განათლებულად თუ არ შეუძლია საუბარი სხვა ენაზე, არ იცის არაფერი სხვა ქვეყნის კულტურის შესახებ და სხვა.

სიახლეები

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თანამონაწილობით გაიხსნა მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციის და ევროპის ქვეყნების ექიმთა ასოციაციების (WHO/EFMA) ფორუმი...

***

20 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრა სტუდენტებთან...

***

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა საჯარო ლექცია თემაზე "ეროვნული ვალუტის (ლარის) უსაფრთხოების საკითხები და თანამედროვე გამოწვევები"...

***

21 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პუბლიცისტურმა ცენტრმა დაიწყო ჟურნალის "საქართველოს მართლმადიდებელი სამართლებრივი საბუთები"...

***

21 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ძალისმიერი სპორტის სხვადასხვა სახეობაში ევროპის დია ჩემპიონატთან დაკავშირებით პრეს-კონფერენცია გაიმართა...

***

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა გემპუსის პროექტის SSRULLI (Strengthening the Specific Role of Universities as Lifelong Learning Institutions)...

***

20 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა პრეზენტაცია, რომელიც მიმდინარეობს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის...

***

20 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ოფიციალური ვიზიტით ეწვია კოლმესის უნივერსიტეტის (არგენტინა) რექტორი...

***

18 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში პროფესორ ჯანსუღ კეკელიას დაბადების 80 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია "კარგობა და თანამედროვეობა" გაიმართა...

სტუდენტური პროექტი „თაობა L“ ღაიფო

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სტუდენტური პროექტის „თაობა L“-ის პრეზენტაცია ჩატარდა...

ლონისძიებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპაია, „პალიგრა L“-ის მარკეტინგის მენეჯერი სოფო საყვეარიშვილი...

სტუდენტური პროექტის მენეჯერი სოფო საყვეარიშვილი განცხადებით, „ამ კონკურსის ჩატარების იდეა სტუდენტებისგან მოდის და მათ უფრო საინტერესოა, ჩვენ ვცდილობთ, რომ ახალგაზრდებში გაჩნდეს წიგნის კითხვის სურვილი და ინტერესი...

„ყველას ინტერესია ვიყო წიგნიერი. ჩვენ ვცდილობთ გავზარდოთ ჩვენი მკითხველი. ახალგაზრდებისგან მივიღოთ რჩევა და განვახორციელოთ წარმატებული პროექტი“...

„საქართველოში არსებობს არასწორი წარმოდგენა წიგნის კითხვასთან დაკავშირებით. საქართველოში, რაგონობა, წიგნის კითხვა ასაკობრივ მოვლენად ითვლება. წიგნის კითხვა არასდროს არის საკმარისი; კითხვა ისეთი საიმედოა, რომელიც მანამდე გრძელდება, ვიდრე ცოცხალი ხარ“...

პროექტის იდეა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებს ეკუთვნის და მას უნივერსიტეტი და გამომცემლობა „პალიგრა L“ ერთობლივად ახორციელებენ...

დაწერენ. კონკურსის შედეგად გამოვლინდება ერთი გამარჯვებული, რომელიც გამოცემლობა „პალიგრა L“-ის მიერ დაჯილდოვდება მთავარი პრიზი - 1000 ლარი მდიდრის...

პროექტის მიზანია ახალგაზრდების წიგნიერების ხელშეწყობა და კონკურსის ფორმით სტუდენტებისთვის მეტი მხარეული ლიტერატურის შეთავაზება...

კონკურსის მასშტაბით უკვე მეორედ გატარდა. 2014 წელს კონკურსში 400 სტუდენტი მონაწილეობდა. თითოეულ ეტაპზე გამოვლინდა ლიდერებს გადაეცათ თსუ-სა და „პალიგრა L“-ის საჩუქრები...

კონკურსი „შექმენი შენი სლოგანი“ თსუ სკოლის მოსწავლეებს მორიბ საინტერესო ინიციატივას სთავაზობს

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საბავშვო უნივერსიტეტს, ამჟამად უნივერსიტეტის მუსგ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის მიმართულებით არსებული თსუ ეკო კლუბი და ქალაქ ხაშურის გალავანი გაიმართა...

კონკურსი მიზნად ისახავს საქართველოს ეკოლოგიის და საჯარო სკოლებში საბავშვო განათლების ხელშეწყობას, მიღებული ცოდნის საინტერესო გადართვას. კონკურსის სთავაზობის სკოლას, წარმოადგინოს სლოგანი (დევიზი), რომელიც ეხება: გარემოსდაცვით პრობლემასთან დაკავშირებული საინტერესო საინიციატივო ჯგუფი თანამშრომლობით კონკურსს „შექმენი შენი სლოგანი“...

კონკურსის მიზანია ახალგაზრდების წიგნიერების ხელშეწყობა და კონკურსის ფორმით სტუდენტებისთვის მეტი მხარეული ლიტერატურის შეთავაზება...

და აქცენტი რეალურ პრობლემაზე უნდა იყოს გაკეთებული.

სლოგანების კონკურსი რამდენიმე ეტაპად ჩატარდება: პირველი ეტაპი მოიცავს კონკურსის შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებას უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე...

კონკურსის მესამე ეტაპი მოიცავს შემოსული სლოგანების განთავსებას თსუ საბავშვო უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე და ვებ-გვერდზე „მოწონების“ (Like-ების) კონკურსის დაწყებას...

შემოსული ინფორმაცია, მონაწილეებსა და საკონკურსო კომისიას ექნება შესაძლებლობა გადაამოწმონ მონაცემები; ყოველი თემისთვის ავტომატურად გამოვლინდება ყველაზე მეტი მოწონების მფლობელი სლოგანი...

შემოსული სლოგანები ვებ-გვერდზე წესით განთავსდება: სლოგანი, სკოლა, შეფასება (მოწონება); ბ) თითოეული თემაზე მხოლოდ ერთი სლოგანი წესით განთავსდება შესაძლებელია; გ) თითოეულ სლოგანზე გაკეთებული არჩევანის შეცვლა შესაძლებელია კონკურსის მესამე ეტაპის დასრულების მომენტამდე; დ) სლოგანის მოწონება შეუძლია ვებ-გვერდის მომხმარებელს, რომელიც 2015 წლის 1 იანვარამდე განაგრძობს ვებ-გვერდზე...

„სტუდენტური პროექტი „თაობა L“ ღაიფო“

„სტუდენტური პროექტი „თაობა L“ ღაიფო“ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პუბლიცისტურმა ცენტრმა დაიწყო...

ხელობის სასწავლებლის“, 24-ე საჯარო სკოლის, „წმ. გიორგის სახელობის ბრიგანულ-ქართული სკოლისა“ და „ახალი სკოლის“ უფროსკლასელები. მოსწავლეებს ლექციების წაუკითხავენ თსუ-ის მავისგრაფიისა და ბაკალავრიატის წარმომადგენელი სტუდენტები...

მების ირგვლივ დაწერონ ესე. საუკეთესო ნამუშევრებს გამოავლენს საუკეთესო ავტორი, რომელიც დაჯილდოვებული იქნება თსუ-ის პროფესორისგან. საუკეთესო ნამუშევრები დაიბეჭდება და გამოიცემა კრებულად.

ამ პროექტის შედეგად მოსწავლეთათვის უფრო მიმზიდველი და საინტერესო გახდება როგორც შექსპირის გექსტების, ასევე თეატრალური დადგმების შესწავლა და შემდგომში კვლევა. ამგვარი ღონისძიებები ხელს შეუწყობს ახალგაზრდების ინტელექტუალურ და სულიერ განვითარებას.

პროექტი რუსთაველის თეატრსა და ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს შორის გაფორმებული ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმის ფარგლებში ხორციელდება.

პროექტის იდეა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებს ეკუთვნის და მას უნივერსიტეტი და გამომცემლობა „პალიგრა L“ ერთობლივად ახორციელებენ...

პროექტის მიზანია ახალგაზრდების წიგნიერების ხელშეწყობა და კონკურსის ფორმით სტუდენტებისთვის მეტი მხარეული ლიტერატურის შეთავაზება...

პროექტი გაიხსნა 23 აპრილს და დასრულდა 9 ივნისს. პროექტის დასასრულს მოსწავლეებს დაევალებათ სტუდენტური პროექტის „თაობა L“ ღაიფოს შესახებ თსუ-ის ვებ-გვერდზე დაწერონ ესე.